

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 19/13
Luxembourg, den 26. februar 2013

Dom i sag C-617/10
Åklageren mod Hans Åkerberg Fransson

Domstolen præciserer anvendelsesområdet for chartret om grundlæggende rettigheder og fortolker forbuddet mod at blive dømt to gange for den samme lovovertrædelse

Dette princip er ikke til hinder for, at en medlemsstat for det samme tilfælde af skattesvig først pålægger en skattemæssig sanktion og dernæst en strafferetlig sanktion, når den skattemæssige sanktion ikke har en strafferetlig karakter

Medlemsstaterne og 20 andre europæiske stater har ratificeret den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (EMRK). Overholdelsen af de forpligtelser, der følger af denne konvention, sikres af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), der har sæde i Strasbourg.

Parallelt hermed har Unionen vedtaget et charter om grundlæggende rettigheder, som siden Lissabontraktatens ikrafttrædelse har været bindende. Når en grundlæggende rettighed anerkendes i både chartret og EMRK, bestemmer chartret, at denne rettighed har samme betydning og omfang som den, der er indeholdt i EMRK. En af de rettigheder, som anerkendes i chartret ¹ og EMRK ², er den grundlæggende ret til ikke i en straffesag at blive stillet for en domstol eller dømt to gange for den samme lovovertrædelse (princippet *ne bis in idem*).

Det er i forbindelse med dette forbud mod at blive dømt to gange for den samme lovovertrædelse, at Haparanda tingsrätt (byretten i Haparanda, Sverige) har rejst spørgsmålet, om der kan indledes strafforfølgning for skattesvig mod en tiltalt, når sidstnævnte allerede er blevet pålagt et skattetillæg for samme indgivelse af urigtige oplysninger.

Sagen vedrører Hans Åkerberg Fransson, der er selvstændig erhvervsdrivende og hovedsageligt beskæftiger sig med fiskeri og salg af fangsten herfra. Han udøver sin virksomhed i Kalixälven (Sverige), men fangsterne sælges både på svensk og finsk område.

De svenske skattemyndigheder har anklaget ham for ikke at have overholdt sin angivelsespligt på skatteområdet i skatteårene 2004 og 2005, hvilket har medført et tab af indtægter i forbindelse med forskellige skatter. Ved afgørelse af 24. maj 2007 pålagde de svenske skattemyndigheder Hans Åkerberg Fransson skattetillæg for skatteårene 2004 og 2005 ³.

I 2009 indledte Haparanda tingsrätt en straffesag mod Hans Åkerberg Fransson. Anklagemyndigheden havde tiltalt ham for at have begået skattesvig (for årene 2004 og 2005), som ifølge svensk ret straffes med fængsel indtil seks år. Den afgivelse af urigtige oplysninger, som ligger til grund for denne sag, er den samme som den, der har givet anledning til pålæggelse af skattetillæg.

¹ Artikel 50 i chartret om grundlæggende rettigheder.

² Tillægsprotokol nr. 7 (artikel 4) til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (EMRK).

³ For skatteåret 2004 et skattetillæg på 35 542 SEK (ca. 4 117 EUR) vedrørende indtægter fra hans erhvervsvirksomhed, 4 872 SEK (ca. 564 EUR) vedrørende moms og 7 138 SEK (ca. 826 EUR) vedrørende arbejdsgiverbidrag. For skatteåret 2005 et skattetillæg på 54 240 SEK (ca. 6 283 EUR) vedrørende indtægter fra hans erhvervsvirksomhed, 3 255 SEK (ca. 377 EUR) vedrørende moms og 7 172 SEK (ca. 830 EUR) vedrørende arbejdsgiverbidrag.

Den svenske ret har rejst spørgsmålet, om den straffesag, der er indledt mod Hans Åkerberg Fransson, skal afvises med den begrundelse, at han allerede er blevet straffet for de samme handlinger. Retten har endvidere rejst spørgsmålet, om en svensk retspraksis, hvorefter pligten til at undlade at anvende enhver bestemmelse, der er i strid med en grundlæggende frihed som sikret ved EMRK og chartret, er underlagt en betingelse om, at denne uoverensstemmelse klart fremgår af de pågældende retsakter eller retspraksis, er forenelig med EU-retten.

I dommen afsagt i dag bemærker Domstolen indledningsvis, at det fremgår af chartret, at dette kun er rettet til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten. Chartret bekræfter således Domstolens praksis, hvorefter de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartret, skal overholdes, når en national lovgivning er omfattet af EU-rettens anvendelsesområde. Der findes således ikke situationer, som henhører under EU-retten, uden at de grundlæggende rettigheder finder anvendelse. Den omstændighed, at EU-retten finder anvendelse, indebærer, at de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartret, finder anvendelse. Domstolen præciserer, at skattetillæg og strafforfølgning for skattesvig på grund af urigtige oplysninger afgivet på momsområdet udgør en gennemførelse af flere EU-retlige bestemmelser vedrørende moms og beskyttelsen af Unionens finansielle interesser⁴. Derfor finder chartret og dermed forbuddet mod at blive dømt to gange for den samme lovovertrædelse, som er indeholdt heri, anvendelse på Hans Åkerberg Franssons situation og kan fortolkes af Domstolen.

Når en ret i en medlemsstat skal efterprøve, om en national bestemmelse eller foranstaltning er forenelig med de grundlæggende rettigheder, og denne bestemmelse eller foranstaltning gennemfører EU-retten i en situation, hvor medlemsstaternes virke ikke fuldt ud er reguleret af EU-retten, er det dog fortsat muligt for nationale myndigheder og retter at anvende nationale normer til beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, forudsat at denne anvendelse ikke gør indgreb i det beskyttelsesniveau, som er fastsat i chartret, således som dette fortolkes af Domstolen, eller i EU-rettens forrang, enhed og effektive virkning.

For så vidt angår **forbuddet mod at blive dømt to gange for den samme lovovertrædelse** bemærker Domstolen, at det **ikke er til hinder for, at en medlemsstat pålægger en kombination af strafferetlige og skattemæssige sanktioner for det samme forhold om skattesvig i forbindelse med angivelsespligten på momsområdet**. Med henblik på at sikre den fulde opkrævning af momsindtægter og herved beskytte Unionens finansielle interesser kan medlemsstaterne nemlig frit vælge, hvilke sanktioner der skal finde anvendelse. Disse sanktioner kan således have form af administrative sanktioner, strafferetlige sanktioner eller en kombination af disse. **Det er først, når skattetillægget har karakter af strafferetlig sanktion, og når det er blevet endeligt i chartrets forstand, at forbuddet mod at blive dømt to gange for den samme lovovertrædelse er til hinder for, at der mod den samme person indledes en strafforfølgning for de samme handlinger.**

Den strafferetlige karakter af skattetillægget skal bedømmes på baggrund af tre kriterier. Det første kriterium er den retlige kvalificering af lovovertrædelsen i national ret, det andet kriterium er selve lovovertrædelsens art, og det tredje kriterium er karakteren og stregheden af den sanktion, som den pågældende risikerer at blive pålagt. Det tilkommer den nationale ret ud fra disse tre kriterier at vurdere, om den kumulation af skattemæssige og strafferetlige sanktioner, som er fastsat i den nationale lovgivning, skal undersøges i forhold til nationale normer, hvilket i givet fald ville kunne medføre, at kumulationen anses for at være i strid med disse normer, forudsat at de resterende sanktioner er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning. Domstolen bemærker dernæst, at EU-retten ikke regulerer forholdet mellem EMRK og medlemsstaternes retsordener og heller ikke fastsætter, hvilke konsekvenser den nationale ret skal drage i tilfælde af konflikt mellem rettighederne sikret ved denne konvention og en bestemmelse i national ret.

Domstolen anfører dog de konsekvenser, som den nationale ret må drage i tilfælde af en konflikt mellem de nationale bestemmelser og de rettigheder, der er sikret ved chartret. Den nationale ret,

⁴ Artikel 2, artikel 250, stk. 1, og artikel 273 i momsdirektivet 2006/112 (tidligere sjette direktivs artikel 2 og 22) samt artikel 325 TEUF.

som inden for rammerne af sin kompetence skal anvende EU-rettens bestemmelser, er forpligtet til at sikre den fulde virkning af disse regler og om fornødent af egen drift at undlade at anvende enhver modstående bestemmelse i national lovgivning, endog en senere national bestemmelse, uden at den behøver at anmode om eller afvente en forudgående ophævelse af denne ad lovgivningsvejen eller ved ethvert andet forfatningsmæssigt middel.

Enhver bestemmelse i en national retsorden eller enhver lovgivningsmæssig, administrativ eller retslig praksis, som har til følge, at EU-rettens virkning begrænses ved, at den dommer, der er kompetent til at anvende EU-retten, frakendes mulighed for, når han anvender denne, at foretage, hvad der kræves for at udelukke nationale lovgivningsbestemmelser, der måtte udgøre en hindring for EU-rettens fulde virkning, er således uforenelig med de krav, der følger af selve EU-rettens natur.

Heraf følger, at EU-retten er til hinder for en retspraksis, hvorefter den nationale rets pligt til at undlade at anvende enhver bestemmelse, der er i strid med en grundlæggende frihed som sikret ved chartret, er underlagt en betingelse om, at denne uoverensstemmelse klart fremgår af chartret eller den relevante retspraksis, da en sådan praksis frakender den nationale ret muligheden for fuldt ud at bedømme, i givet fald i samarbejde med Domstolen, om nævnte nationale bestemmelse er forenelig med chartret.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Presse- og Informationsafdelingen: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127